

RESULTATEN ENQUETE CARRIEREPERSPECTIEF EN BEROEPSBELEVING VAN JURISTEN DIE IN DE ZORG WERKZAAM ZIJN

Inleiding

In opdracht van MedLawconsult hebben studenten van Haagse Hogeschool, opleiding Management, Economie en Recht onderzoek gedaan naar het carrièreperspectief en de beroepsbeleving van juristen die in de zorg werkzaam zijn. Dit onderzoek maakte deel uit van een stageproject.

Aanleiding voor het onderzoek was de vraag vanuit MedLawconsult eens een beter inzicht te krijgen in het carrièreperspectief en beroepsbeleving van juristen die in de zorg werkzaam zijn en die de intentie hebben in de zorg een carrière op te bouwen. Over dit onderwerp bestond weinig tot geen bekendheid.

De onderzoeksopzet was als volgt. Aan de hand van een theoretisch vooronderzoek werd door de studenten een enquête opgesteld. Daarin werd onder meer gevraagd naar de te verrichten werkzaamheden, de te behandelen rechtsgebieden, plaats in de organisatie, het carrièreperspectief en de beroepsbeleving. Ook werd een enquête voor de werkgevers gemaakt met grotendeels spiegelbeeldige vragen. Ook voor de opleiders werd een enquête opgesteld.

De enquête is zo breed mogelijk uitgezet met aankondigingen op de jaarvergadering van de VGR, in het TvGR en op de site zorgjuristen.nl Toen de respons daarop laag bleek is ook actief achter ons bekende juristen aangegaan. Dat gebeurde ook bij de werkgevers. In totaal werd van beide groepen 74 ingevulde vragenlijsten terug ontvangen. Dat is een lage respons maar omdat een kennelijke bias niet waarschijnlijk was, is besloten de resultaten te verwerken. Dat geldt niet voor de opleiders, waarvan een antwoord binnenkwam. Hoewel aan deze opleider natuurlijk dank was dat echt te weinig en is dat niet in de bespreking meegenomen.

Samenvatting uitkomsten enquête

Vanuit de juristen die de enquête hebben ingezonden is het volgende naar voren gekomen:

- 75% van de juristen die in de zorg werkzaam zijn, is een vrouw;
- Omstreeks de helft van de respondenten werkt fulltime;
- 75% van deze juristen werkt in een zorginstelling (zoals een ziekenhuis, GGZ-instelling, verpleeghuis e.d.), de overige werken bij een koepelorganisatie, in de advocatuur of als zelfstandig adviseur;
- 40% van deze juristen werkt bij een organisatie waar meer dan 800 personen werkzaam zijn;
- de helft van de juristen werkt ongeveer tussen de een en vijf jaar in hun functie, de werktijd van de rest van juristen werkt varieert van één jaar tot ruim 10 jaar;
- In de betreffende organisaties werken tussen de 1 en 3 juristen.
- De meeste ondervraagde juristen verklaarden voor 95% dat ze als ze weer konden kiezen voor deze sector zouden gaan werken.

Vanuit de werkgevers die de enquête hebben ingezonden is het volgende naar voren gekomen

- Vanuit de werkgevers is aangegeven dat 53,8% van de instellingen die hebben gereageerd, ziekenhuizen zijn waar een of meer juristen werkzaam zijn. Voor 15,4% is dit de GGZ. De rest is verspreid over de overige instellingen en functies;
- De meeste van deze instellingen hebben 1 à 2 juristen in dienst;
- 66% van de instellingen heeft een parttime jurist in dienst, de overigen hebben een combinatie van fulltime en parttime juristen;
- De meeste werkgevers zien de functie van een jurist als belangrijk tot zeer belangrijk;
- Bijna 80% van deze werkgevers schakelt de jurist ook in voor andere activiteiten zoals het voeren van secretariaten, ook als daar geen juridische kennis noodzakelijk voor is;
- Door de werkgevers die de enquête hebben beantwoord is aangegeven dat de meeste juristen en ondersteunende functie hebben en daarin als vakjurist werkzaam zijn;
- Aangegeven is dat 30,8% van de bij deze werkgevers werkzame juristen in de E 3.000,- en E 4.000,- verdienen en 23,1% tussen de E 4.000,- en E 5.000,-. De rest verdient minder of meer;
- Volgens de werkgevers geschiedt de werving van juristen voor 60% via een advertentie, 15% via een open sollicitatie en 15% via een project loopbaanontwikkeling. De werving is overal soepel verlopen;

- De helft van deze werkgevers stelt niet zonder een jurist te kunnen, de andere helft stelt echter van wel! Ruim 90% van deze werkgevers heeft overigens aangegeven dat in het geval de jurist vertrekt zij wel weer een nieuwe zullen benoemen.

Wat de beroepsbeleving en het carrièreperspectief van de juristen betreft hebben de werkgevers die op de enquête hebben gereageerd het volgende aangegeven:

- Ruim 80% van de geënquêteerde werkgevers heeft aangegeven dat de opleiding van de bij hun werkzame juristen aan de verwachtingen voldoet;
- Wat de bijscholing betreft heeft 30,8% een budget van E 1.000,- tot E 2.000,- beschikbaar. 38% heeft een hoger budget. Op de vraag of de werkgevers van mening zijn dat juristen die werkzaam zijn in de zorg, hetzelfde aantal punten moet halen als een advocaat, vindt 46% van niet. Naar het oordeel van de werkgevers is er een groot verschil tussen deze juristen en een advocaat.
- De belangrijkste meerwaarde zien deze werkgevers in de kennis van wet- en regelgeving in de zorg en de daarbijbehorende kennis van zaken. Ook vinden deze werkgevers het een pluspunt direct een jurist beschikbaar te hebben.
- Op de vraag of juristen in voldoende mate bij strategische beslissingen met juridische consequenties worden betrokken, antwoordden 30,8% van deze werkgevers dat dit 'altijd' gebeurt. 61,5% gaf aan dat dit 'vaak' gebeurt.

Wat de beroepsbeleving en het carrièreperspectief de juristen betreft, kwam het volgende naar voren:

- 51% van de juristen die hebben geantwoord gaven aan met hun salaris tevreden te zijn. Voor 49% van deze juristen, geldt die tevredenheid niet;
- Aangegeven is dat de juristen patiëntenrechten, tuchtrecht en het aansprakelijkheidsrecht de belangrijkste aandachtsgebieden vonden. Daaropvolgend komen contracten/inkoop en de relatie met de medische staf;
- Een groot aantal van die juristen heeft aangegeven dat het vakgebied steeds breder wordt, er komen steeds meer zaken bij en de problematiek wordt steeds interessanter. 51% heeft aangegeven dat aan het vak van jurist in de zorg steeds meer genoeg wordt beleefd. Gesteld is narmate men langer functioneert de functie interessanter wordt
- 55% van de respondenten heeft aangegeven dat zij bijscholing volgen. 40% heeft daarbij aangegeven geen idee te hebben hoeveel punten (NOVA-registratie) men daarvoor krijgt
- In de enquête is ook aandacht besteed aan de motivatie voor het als jurist werken in de zorg. Die motivatie blijkt hoog te zijn. Het opkomen voor belangen van patiënten en cliënten, de inhoud van het vak de maatschappelijke betrokkenheid, de brede organisatie en de vele juridische aspecten maken het werk interessant. Wat het verschil tussen profit en non-profit betreft, dit wordt wel minder;
- Divers is de positie van de juristen. Functies zijn staffunctionaris, secretaris Raad van Toezicht, Raad van Bestuur of directiesecretaris. Daarnaast is men secretaris van een klachtencommissie, FONA-commissie, medisch-ethische commissie M & M commissie of, klachtencoördinator.

Conclusies

Hoewel men altijd wat voorzichtig moet zijn, met het trekken van conclusies uit een enquête, zeker als de respons beperkt is, mag toch worden gesteld dat een aantal zaken duidelijk naar voren is gekomen.

De juristen die op de enquête hebben gereageerd, hebben overwegend aangegeven tevreden te zijn met hun werk, salariëring en functie. De motivatie om in de zorg te werken blijkt hoog. Het belang van een goede zorg voor patiënten en cliënten staat daarbij voorop. Opvallend is dat de respondenten op één na hebben aangegeven dat indien zij opnieuw mochten kiezen, zij weer een juridische functie in de zorg zouden ambiëren. Dit geldt ook voor de juristen met hun salaris niet zo tevreden zijn of waarvan de functie niet beantwoordt aan de verwachtingen.

Aangegeven is dat de opleiding aansluit bij de door de juristen te verrichten werkzaamheden. Veel juristen stellen voldoende mogelijkheden te krijgen voor bijscholing. Juristen krijgen ook voldoende informatie en inzicht in het beleid om binnen hun positie goed te kunnen functioneren. Dat geldt met name voor die juristen die al langer in de organisatie werken. Men moet die positie kennelijk eerst 'verdienen'.

De functie wordt steeds breder. Men name door het beleid van de overheid wordt het taakveld steeds breder en krijgt de jurist- buiten de klassieke patiënten- en cliëntenwetgeving- steeds met wet- en

regelgeving op andere rechtsgebieden te maken zoals het mededingings, verzekerings – en het milieurecht.

Hoewel de enquêtes die door de juristen en door de werkgevers op veel punten overeenkomen, zijn er ook verschillen. Zo maken de werkgevers een duidelijk verschil tussen hun 'eigen juristen' en advocaten. Bij de bijscholing geeft men aan niet veel te hechten aan het door de advocatuur vereiste puntensysteem. Ook raadplegen de werkgevers bij belangrijke strategische beslissingen ook een advocaat.

Wat is het resultaat van het project? Het blijkt dat de functie van zorgjurist een hoge motivatie en voldoening biedt tegeneen salaris dat in het algemeen voldoende wordt gevonden. De vele mogelijkheden voor parttime werk bieden mogelijkheden voor met name vrouwelijke intreders, hetgeen dan ook in overwegende mate het geval is.

Het carrièreperspectief is dus heel behoorlijk, als men eenmaal binnen is. Daarbij zal men meer moeten hechten aan het contact met de werkvloer en patiënten, dan aan het zuiver juridische. Het merendeel van de juristen wordt ook ingeschakeld voor secretariaten en dergelijke waarvoor een juridische achtergrond niet strikt noodzakelijk is. Is specifieke juridische kennis of procesbevoegdheid vereist, wordt toch steeds de advocaat ingeschakeld die volgens de respondenten/werkgevers steeds achter de hand is. Opvallend is dat de huisjurist niet steeds de intermediair is tussen deze advocaat en de organisatie. Daarmee zal men dus wel moeten kunnen leven.

Wat in de toekomst de arbeidsmarkt zal zijn aan 'huisjuristen' in de zorg, met name of de huidige uitstromers uit keuzevakken gezondheidsrecht e.d. allen binnen de zorg een functie kunnen vinden, kan uit het onderzoek niet worden afgeleid. MedLawconsult is van plan daarnaar in het 2006 nader onderzoek naar te doen.